

DE LATE MIDDELEEUWEN (1300-1555)

Deel 1: 1305 - 1354

De groei van de macht van het volk en het uitbreken van de Hoekse en Kabeljouwse twisten. In deze periode zien we de macht van de graafschappen en hertogdommen toenemen, alsmede de macht van het volk. Het Henegouwse Huis (1299-1349) wordt opgevolgd door het Beierse Huis (1349-1433). De Vlamingen vallen ons land binnen, de Hollanders belegeren Utrecht, en de Hoekse en Kabeljouwse twisten breken uit.

Klik hier voor een verklaring van de gebruikte pictogrammen.

JAARTAL	HOLLAND	ZEELAND	HERTOGDOM BRABANT	GRAAFSCHAP GELRE	BISDOM EN STAD UTRECHT	GRAAFSCHAP VLAANDEREN	BIJZONDERHEDEN		
1305	Het Henegouwse Huis <u>Holland, Zeeland, Henegouwen</u> Willem III (1304)					Robrecht van Bethune	Vrede tussen Vlaanderen en Frankrijk (Athis sur Orge) Robrecht van Bethune graaf van Vlaanderen		
1306							Amsterdam krijgt stadsrechten van bisschop Gwijde van Utrecht		
1312							Jan III	Jan II (Brabant) †. Charter van Kortenberg Jan III hertog van Brabant (1312-1355)	
1317		+ Amstel + Woerden						Bisschop Gwijde †	Door de dood van de Utrechtse bisschop komen bezittingen van Amstel en Woerden definitief aan Holland
1319								Reinoud II regent	Reinoud II wordt regent in Gelre
1321									 Begin bouw van Domtoren (Utrecht)
1322									Jan III van Diest bisschop van Utrecht (1322-1340) Lodewijk van Nevers graaf van Vlaanderen (1322-1346)
1323									inde van de strijd tussen Holland en Vlaanderen om het gebied van Zeeland ten westen van de Schelde. Het gebied komt bij Vlaanderen

1323-1328					opstand boeren	Opstand van vrije boeren in kuststreek van Vlaanderen
1324						Jan van Arkel III †
1326						Reinhoud II wordt graaf van Gelre
1326-1343						Jan van Beaumont (broer van Willem III, Holland & Henegouwen) leidt expeditie naar Engeland en verdrijft koning Eduard II.
						 Eduard II wordt verdreven
1328	+ Westergo + Oostergo				einde opstand boeren	 Frankrijk stuurt leger
						Boerenopstand in kustgebied Vlaanderen verslagen door Frans leger
						 Lodewijk van Beieren
						Holland krijgt de Friese gouwen Westergo en Oostergo erbij door Lodewijk van Beieren
1331			+ Oversticht	Oversticht als pand aan Gelre		Verdrag Willem III (Holland/Henegouwen) en Reinoud II (Gelre). Bisschop Jan van Diest (Utrecht) geeft tijdelijk het Oversticht (Overijssel) als pand aan Gelre Kampen heeft een <i>Vitte</i> op Schonen (eigen grondgebied met functionaris).
1334		Plaatsen aan Gelre	Plaatsen van Brabant			 Filips IV koning
						Verdrag van Amiens Filips VI regelt zaken in de Nederlanden. Brabant moet plaatsen afstaan aan Gelre
1336						Engelse Wollexport naar Vlaanderen stopgezet
1337	Willem IV					Willem IV graaf van Holland, Zeeland en Henegouwen (1337-1345)
1337						 Het begin van de 100-jarige oorlog tussen Engeland en Frankrijk
1338						 Charles V Koning van Engeland.
						Engelse Wollexport naar Vlaanderen hervat

1339		Tiel aan Gelre	Hertogdom Reinoud II			<p>Gelre wordt hertogdom. Reinoud II wordt hertog van Gelre. Tiel wordt door Jan II van Brabant aan Gelre overgedaan.</p>
1340	Franse vloot verslagen bij Sluis					<p>Eduard III (Engeland) in Gent uitgeroepen tot koning van Frankrijk.</p> <p>Vlaanderen kiest zijde van Engeland. Franse vloot op weg naar Holland en Vlaanderen verslagen bij Sluis</p> <p> Eduard III</p>
1340						Geert Grote (1340-1384)
1342				Jan IV van Arkel		<p>Jan (IV) van Arkel bisschop van Utrecht (1342-1364)</p> <p>Hij loste vele panden af en kreeg landgoederen weer terug bij het bisdom.</p>
1343			Reinoud III en Eduard	J		<p>Reinoud II †. Laat twee minderjarige zoons achter: Reinoud III en Eduard.</p>
						Sluiting eerste Stedenverbond , verklaring waarin Steden elkaar helpen indien nodig.
			intern conflict			Onderlinge strijd: Reinoud III (gesteund door de <i>Heekerens</i>) en Eduard (gesteund door de <i>Bronkhorsten</i>).
1344						Dordrecht krijgt "Maasrecht" (volledig stapelrecht)
1345		Willem IV •				Jacob van Artevelde vermoord
	Holland Zeeland Lodewijk van	Henegouwen Margaretha				<p>✕ Slag bij Warns: Willem IV (Holland) sneuvelt bij Warns. Friesland blijft vanaf nu "bevrijd" van verdere invallen.</p>
						Margaretha (zus van Willem IV) regeert over Henegouwen en in naam van haar man (de Duitse keizer) over Holland en Zeeland. Aanloop tot de Hoekse en Kabeljauwse twisten (1349).

		Beieren						
1346		Willem V als graaf, iov Margaretha	Henegouwen				Lodewijk II van Male	Willem V van Beieren (zoon van Lodewijk van Beieren en gravin Margaretha) als erfgenaam van de macht in Holland, Zeeland en Henegouwen. Lodewijk van Nevers • in slag bij Crecy Lodewijk II van Male graaf van Vlaanderen (1346-1384)
1347				Vrede met Frankrijk				
1348		Belegering van Utrecht Margaretha				Belegering door de Hollanders		Hollanders trachten Utrecht te belegeren Margaretha neemt bestuur van Holland, Zeeland en Henegouwen over maar wordt niet gehoorzaamd.
1349	Het Beierse Huis	Willem V (Holland en Zeeland) (Beierse Huis)						Margaretha staat bestuur van Holland en Zeeland af aan Willem V. De Hoekse en Kabeljauwse twisten breken uit. <i>Kabeljauwen: weinig edelen, veel (handels)steden, achter Willem</i> <i>Hoeken (=haken): meeste edelen, enkele steden, achter Margaretha</i>
1350								 Koning Eduard III maakt aanspraak op Zeeland Willem V (Holland) aan zijde van kabeljauwen. Strijd tussen Willem V en Margaretha Uitbreken pest-epidemieën
1351			Willem V strijdt tegen Margaretha					 Willem V (Holland) overwint zijn moeder Margaretha in zeeslag
1354		<u>Holland</u> <u>Zeeland</u> Willem V	<u>Henegouwen</u> Margaretha					Vrede tussen Willem V en Margaretha Willem V Graaf van Holland en Zeeland, Margaretha houdt Henegouwen

